

Erinäisiä Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita.

1 §.

Laki valuuttakaupan harjoittamisesta.

Maaliskuun 24 päivänä 1921 annettu laki, jolla hallitus oikeutettiin antamaan määräyksiä ulkomaisten valuutan ostosta ja myynnistä, oli voimassa huhtikuun 1 päivään 1922. Hallitus oli maaliskuun 4 päivänä antanut Eduskunnalle esityksen valuuttakaupan harjoittamisesta koskevaksi laiksi, joka edellään mainittuun lakiin verraten sisälsi sen muutoksen, että ne valuuttakaupan harjoittamista koskevat ehdot ja rajoitukset, mitkä hallitus oli saamansa valtuuden nojalla määrännyt, nyt ehdotettiin säädettäväksi itse laissa sekä että lain voimassaolo-aika oli rajoittamaton.

Pankkivaliokunta pyysi maaliskuun 9 päivänä lähettämässään kirjelmässä, että Pankkivaltuusmiehet, hankittuaan Suomen Pankin Johtokunnan lausunnon sanotusta esityksestä, ilmoittaisivat Pankkivaliokunnalle mielipiteensä siitä.

Johtokunta antoi maaliskuun 14 päivänä pyynnöstä Pankkivaltuusmiehille lausuntonsa, jossa Johtokunta, pitäen varsin tarpeellisena, että oikeus valuuttakaupan harjoittamiseen jätetään haettavasta erikoisluvasta riippuvaksi, puoli Hallituksen esitystä hyväksyttäväksi.

Pankkivaltuusmiehet antoivat lausuntonsa asiasta maaliskuun 20 päivänä, nimikään pääkohdiltaan puoltaen Hallituksen esitystä. Mitä tuli yksityiskoh-

taisiin määräyksiin, olivat Pankkivaltuusmiehet sitä mieltä, että ne rajoitukset, joiden alaiseksi valuuttakaupan harjoittaminen asetettiin, olivat määrättävät itse laissa. Tällä perusteella Pankkivaltuusmiehet ehdottivat lakiehdotukseen eräitä muutoksia.

Pankkivaltuusmiesten ehdotukset tulivat pääasiassa huomioonotetuiksi Pankkivaliokunnan mietinnössä ja Eduskunnan päätöksessä.

Asiasta annettiin laki 29 päivänä toukokuuta.

2 §.

Pankin osanotto vuoden 1922 valtiolainan hankintaan.

Kokouksessaan syyskuun 4 päivänä Pankkivaltuusmiehet päättivät Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti suostua tukholmalaisen Enskilda Bank'in esitykseen, että Suomen Pankki ottaisi osaa sen 200 miljoonan valtiolainan hankkimiseen, josta Hallitus elokuun 29 päivänä oli tehnyt sopimuksen, korkeintaan 10 prosentilla lainamäärästä, kuitenkin sillä edellytyksellä, että Pankille myönnettäisiin alkuperäisehdot. Samalla päätettiin, että Suomen Pankki riippumatta siitä, tuliko se osalliseksi lainan hankintaan, ottaisi konttoreissaan vastaan tämän lainan merkintää sekä välittäisi lainan kuponkien ja arvottujen obligatioiden lunastusta.

Kun puheenaolevaa lainaa otettiinkin vain 150 miljoonan markan määrään, on Suomen Pankin osuus muodostunut sen mukaiseksi.

3 §.

Pankin osallisuus valtiolainoja koskevissa neuvotteluissa.

Sittenkuin heinäkuussa oli tullut tunnetuksi, että neuvottelut ulkomaisten pankkien kanssa siitä 4 miljoonan punnan suuruisesta lainasta, jonka Hallitus keväällä oli esittänyt otettavaksi markan kurssin vakaannuttamiseksi, olivat rauenneet, päättivät Pankkivaltuusmiehet ottaa tutkittavakseen, missä määrin Suomen Pankki aikaisemmin oli ollut osallisena valtiolainoja koskevissa neuvotteluissa ja niiden hankinnassa. Laaditun selvityksen ottivat Pankkivaltuusmiehet käsiteltäväkseen, kun ulkomainen pankki teki Suomen Pankille esityksen, että Pankki ottaisi osaa 2 §:ssä mainitun 200 miljoonan markan valtiolainan hankkimiseen.

Pankkivaltuusmiehet havaitsivat tällöin, että hallitus oli valtiolainoja otettaessa yleensä asettunut yhteyteen Suomen Pankin kanssa. Vuosien 1889, 1895, 1898 ja 1909 lainoja otettaessa lainatarjousten hankkiminen oli annettu Suomen Pankin tehtäväksi. Kun Hallitus vuosisadan vaihteessa vallinneissa säännöttämissä oloissa teki välittömästi ulkomaalaisten pankkilaitosten kanssa sopimukset vuosien 1901 ja 1903 lainojen hankinnasta, teki Pankkivaliokunta vuosien 1904—05 valtiopäivillä mietinnössään Suomen Pankin hallinnosta ja tilasta vuosina 1900—1904 toimitetun tarkastuksen johdosta muistutuksen siitä, ettei Suomen Pankille, vastoin sitä, mikä näytti luonnolliselta, ollut annettu tilaisuutta ottaa osaa valmisteleviin keskusteluihin näistä lainoista. Ja kun halli-

tus syyskuussa 1908 oli ottanut 16 miljoonan frangin suuruisen lyhytaikaisen valtiolainan antamatta Suomen Pankille ennakolta tietoa lainahankkeesta, olivat Pankkivaltuusmiehet kirjelmässään saman vuoden lokakuun 15 päivältä alistuneet Senaatin Valtiovarainoimituskunnan harkittavaksi, eikö vastedes valtiolaina-asioita käsiteltäessä olisi annettava Suomen Pankin Johtokunnalle tilaisuutta ottaa osaa lainan päättämistä koskeviin keskusteluihin.

Kun Pankkivaltuusmiehet edellä esitettyä selvitystä syyskuun 12 päivänä käsitellessään katsoivat, että aikana, jolloin maamme rahajärjestelmä ei perustu kultakantaan, valtiolainan ottaminen ja sitä päätettäessä sovitut ehdot entistä suuremmassakin määrässä saattavat vaikuttaa maan rahaoloihin ja rahaliikeseen ja siten vaikeuttaa tai helpottaa Suomen Pankin tehtävää pitää maan rahaoloja vakavalla ja turvallisella kannalla sekä edistää maan rahaliikettä, päättivät Pankkivaltuusmiehet kirjelmällä Valtiovarainministeriölle esittää, että Suomen Pankin hallinnolle, kun nousee kysymys valtiolainan ottamisesta, annettaisiin tilaisuus niin hyvin lausua siitä mielensä kuin myös sittemmin olla osallisena asian yhteydessä olevia eri kysymyksiä koskevissa neuvotteluissa.

4 §.

Pankin voittovarojen ottaminen valtion tulo- ja menoarvioon.

Niinhyvin vuonna 1921 kuin vuonna 1922 on Pankkivaltuusmiehillä ollut aihetta lausua käsityksensä Pankin voittovarojen ottamisesta valtion tulo- ja menoarvioon.

Pankkivaliokunnan tiedustellessa vuonna 1921 Pankkivaltuusmiesten mieltä sanotun vuoden voittovarojen käyt-

tämisestä muihin tarkoituksiin kuin Pankin oman aseman parantamiseen, lausivat Pankkivaltuusmiehet loka-kuun 7 päivänä Pankkivaliokunnalle lähettämässään kirjelmässä, että sellaista menettelytapaa, joka tietää päätöksen tekemistä Pankin vuosivoiton käyttämisestä, ennenkuin tilikausi on kulunut umpeen, tilinpäätös tehty ja vuosivoiton olemassaolo ja määrä todettu, on pidettävä sekä muodottomana että asiallisesti vääränä.

Hallituksen ehdotukseen valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1923 oli otettu ylimääräisenä tulona 22,750,000 markkaa Suomen Pankin voittovaroja eli sama määrä, mikä valtion on Suomen Pankille suoritettava vuotuismaksuna niistä obligatioista, määrältään 350 miljoonaa markkaa, jotka valtio 1918 oli antanut Suomen Pankille sen aseman vahvistamiseksi. Kun tulo- ja menoarvioehdotuksesta ei enempää kuin siihen liittyvästä selonteostakaan käynyt ilmi, oliko tarkoitus ottaa mainittu summa silloin kulumassa olevan vuoden voittovaroista vai käyttämättömistä voittovaroista, katsoivat Pankkivaltuusmiehet tarpeelliseksi Pankkivaliokunnalle asiasta lokakuun 23 päivänä lähettämässään kirjelmässä huomauttaa edellisenä vuonna antamastaan lausunnon, lisäten samalla, että tällä kertaa oli sitäkin tärkeämpää luopua puheenaolevasta menettelystä, kun oli epätietoista, missä määrin Pankin tilinpäätös vuoden lopussa saattoi osoittaa voittoa.

Samalla Pankkivaltuusmiehet lausivat käsityksensä, että hallituksen ehdottamaa puheenalaista siirtoa valtiotrahastoon ei ollut tehtävä myöskään edelliseltä vuodelta jäljellä olevista Pankin voittovaroista. Tätä käsitystään Pankkivaltuusmiehet perustelivat ilmoittamalla, että yleinen etu, jota Suomen Pankin tulee palvella — tässä ta-

paussessa Suomen rahan arvon vakaannuttamista varten välttämättömän valuuttavaraston kerääminen, josta edellä on tehty selkoa — oli vaatinut Pankkia ottamaan kestääkseen tästä johtuvat tappiot. Näiden tappioiden korvaamiseen oli Pankkivaltuusmiesten mielestä tarpeellista saada käyttää edellisen vuoden käyttämättömiä voittovaroja, jotka siis Pankkivaltuusmiesten vuodelta 1921 antamassaan kertomuksessa tekemän ehdotuksen mukaisesti olisi jätettävä Pankin haltuun. Näinkin menetellen oli epätietoista, missä määrin Pankille jäisi voittoa, koska Venäjän valtakunnanrahaston velkasitoumusten poistoon olisi tarpeen käyttää 19,941,271 markkaa 86 penniä.

Huomautettuaan vielä, kuten 5 §:ssä tarkemmin kerrotaan, että Eduskunnan alkuaan tekemä päätös puheenaolevien obligatioiden vuotuismaksun siirtämisestä Suomen Pankin voittovaroista valtiolle oli lainaehdotuksia eräissä muissakin kohdissa muutettaessa kumottu, Pankkivaltuusmiehet pyysivät Pankkivaliokunnan toimenpidettä siihen, ettei Suomen Pankin voittovaroja käytettäisi vuoden 1923 tulo- ja menoarvion järjestykseen.

Pankkivaliokunta ilmoitti puolestaan siltä pyydettyä ja marraskuun 9 päivänä Valtiovarainvaliokunnalle antamassaan lausunnossa, ettei valiokunta katsonut mahdolliseksi puoltaa Suomen Pankin voittovarojen käyttämistä edellä mainittuun tarkoitukseen.

Valtiovarainvaliokunta kuitenkin marraskuun 30 päivänä antamassaan mietinnössä ehdotti, perusteilla, joista tuonempana toisessa yhteydessä tehdään tarkemmin selkoa, että ylimääräiseen tuloarvioon otettaisiin Suomen Pankilta vuosimaksua Pankin aseman vahvistamiseksi luovutetuista obligatioista 22,750,000 markkaa.

Joulukuun 11 päivänä Pankkivaliokunnalle lähettämässään kirjelmässä Pankkivaltuusmiehet pyysivät Valiokuntaa Eduskunnalle ehdottamaan, että Eduskunta hylkäisi Valtiovarainvaliokunnan mainitun ehdotuksen. Käsitellessään asiaa Pankkivaliokunta ei katsonut voivansa tehdä Pankkivaltuusmiesten pyytämää aloitetta.

Eduskunta puolestaan poisti tulo- ja menoarviosta puheenaolevan määrän.

5 §.

Pankin omistusoikeus 350 miljoonan markan obligatioihin.

Käsiteltyään hallituksen esityksessä tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1923 tehtyä ehdotusta Suomen Pankin voittovarojen ottamisesta tähän tulo- ja menoarvioon Valtiovarainvaliokunta marraskuun 30 päivänä antamassaan mietinnössä ehdotti, että Suomen Pankille sen aseman vahvistamiseksi annettujen 350 miljoonan markan määrään nousevien obligatioiden korko ja kuoletus merkittäisiin ylimääräiseen tuloarvioon siten, että selvästi kävisi ilmi Suomen Pankin olevan velvollisen vastaamaan siitä.

Valiokunta perusteli tätä ehdotustaan sillä, että näiden obligatioiden antamista koskevassa heinäkuun 17 päivänä 1918 tehdyssä Eduskunnan päätöksessä ollut ehto, että Pankin voittovaroista tulisi ilman Eduskunnan erityistä päätöstä siirtää valtiolle niin suuri osa kuin tarvitaan näiden obligatioiden vuotuismaksuihin, ei olisi tullut kumotuksi Eduskunnan helmikuun 25 päivänä 1919 samasta asiasta tekemällä uudella päätöksellä.

Pankkivaltuusmiehet olivat jo lokakuun 23 päivänä Pankkivaliokunnalle lähettämässään kirjelmässä huomautta-

neet, että puheenaoleva määräys vuotuismaksun siirtämisestä Suomen Pankin voittovaroista valtiolle oli Pankkivaltuusmiesten esityksestä lainaehdoista poistettu niitä helmikuun 25 päivänä 1919 eräissä muissakin kohdin muutettaessa. Silloinen valtiovarainvaliokunta oli lainaehdotusten muuttamisesta koskevassa mietinnössään 10 päivältä helmikuuta äsken sanottua vuotta lausunut, että yleisen edun kannalta ei sillä seikalla ole suurta merkitystä, jäävätkö nämä vuotuismaksut Suomen Pankin vai valtion rasitukseksi ja että sen puolesta, että valtio niistä vastaa, voitiin esittää, ettei olisi suotavaa järjestää tätä asiaa tavalla, josta voisi olla seurauksena, ettei Suomen Pankin liike vuosikausiin eteenpäin näyttäisi tuottaneen voittoa.

Ollen edelleen asiassa samalla kannalla, Pankkivaltuusmiehet Pankkivaliokunnalle joulukuun 11 päivänä lähettämässään kirjelmässä huomauttivat, että sitä mielipidettä, jonka Valtiovarainvaliokunta puheenaolevassa edellisen marraskuun 30 päivänä antamassaan mietinnössä oli esittänyt, ei voitu pitää oikeana, ja pyysivät Pankkivaliokuntaa saattamaan Eduskunnan tietoon kirjelmän oheen pannun selvityksen, jonka Pankin Johtokunta oli asiasta valmistuttanut, sekä Eduskunnalle ehdottamaan, että Eduskunta hylkäisi Valtiovarainvaliokunnan kysymyksessä olevan lausunnon. Pankkivaliokunta ei kuitenkaan katsonut voivansa tehdä tätä aloitetta.

Käsitellessään puheenaolevaa kohtaa hallituksen tulo- ja menoarvioesityksessä Eduskunta päätti lausua, että Eduskunnan 25 päivänä helmikuuta 1919 tekemän päätöksen, jolla puheenaolevaa lainaa koskevat määräykset muutettiin, on katsottava sisältävän, että Suomen Pankin omistusoikeus kysymyksessä oleviin obligatioihin on rajoitettu ainoastaan sikäli, että Suomen Pankilla ei ole

oikeutta myydä näitä obligatsioita sopimatta siitä hallituksen kanssa, ja että nimollon Suomen Pankilla ei ole kerta-kaikkiaan määrättyä jatkuvaa velvollisuutta luovuttaa voittovaroistaan valtiolle vuotuismaksuihin tarvittavaa määrää.

6 §.

Pankin saatavat valtiolta.

Kuten Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa vuodelta 1921 5 §:ssä on esitetty, jätettiin valtion ja Suomen Pankin välillä vuosien 1921 ja 1922 vaihteessa toimeenpannussa tiliasian selvityksessä kysymys Suomen Pankin esittämän Venäjän valtakunnanrahaston velkasitoumuksia (n.s. valuuttaobligatioita) koskevan korvauksen myöntämisestä ratkaisematta, koska kysymys Venäjän valtakunnanrahaston velkasitoumuksien maksamisesta yksityispankeille oli Eduskunnassa edelleen käsittelyn alaisena. Vastaavaa rahamäärää ei myöskään otettu valtion menoarvioon vuodelle 1922.

Mainitusta Pankkivaltuusmiesten kertomuksen kohdasta käy myös ilmi, että tämä Suomen Pankin saatava valtiolta oli, sen jälkeen kun osa valtion Suomen Pankille antamista 350 miljoonan markan määrään nousevista obligatioista oli käytetty näiden valuuttasitoumusten lyhentämiseen, Smk. 140,535,520:—, Pankkivaltuusmiehet olivat kuitenkin jo marraskuun 28 päivänä 1921 Pankkivaliokunnalle lähettämässään kirjelmässä yhtyneet siihen Johtokunnan lausumaan käsitykseen, että puheenaolevasta valtion Suomen Pankille luovuttamasta 350 miljoonan markan obligatiomäärästä Pankin ruplamääräisten konttokuranttisaatavain ja ruplaobligatioiden arvon alennukseen käytetty määrä Smk. 68,823,191:86 voitaisiin katsoa valuutta-

sitoumuksia vastaan toimitetuksi suoritukseksi. Sen mukaan olisi viimeainnuituista ollut Suomen Pankille vielä korvaamatta 71,712,328 markkaa 14 penniä.

Kun Eduskunta sittemmin oli päättänyt valtion tileistä poistettavaksi yksityispankeille suoritetun Venäjän valtakunnanrahaston velkasitoumusten lunastushinnan, pyysivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan aloitteesta lokakuun 23 päivänä lähettämässään kirjelmässä Valtioneuvostoa ryhtymään toimenpiteisiin, jotta mainittu puheenaolevasta velkasitoumuksista Suomen Pankille vielä korvaamatta oleva määrä ennen tilinpäätöstä Pankille maksettaisiin tai, ellei tämä olisi mahdollista, että valtio ainakin antaisi Suomen Pankille sitoumuksen, josta kävisi ilmi, minä aikoina ja millaisissa erissä sanottu määrä suoritetaan.

Hallitus antoi marraskuun 10 päivänä Eduskunnalle asiasta esityksen, jossa ehdotettiin, että korvaukseksi Suomen Pankin hallussa olevista Venäjän valtion lyhytaikaisista velkasitoumuksista oli Suomen Pankille valtiovaroista suoritettava 71,712,328 markkaa 14 penniä, minkä suorituksen tuli ehdotuksen mukaan tapahtua siten, että vuonna 1922 maksettaisiin 11,712,328 markkaa 14 penniä sekä viitenä lähinnä seuraavana vuotena 12,000,000 markkaa vuodessa.

Samalla ehdotettiin hallituksen esityksessä, että lisäykseksi 1922 vuoden ylimääräiseen menoarvioon otettaisiin yllämainittu määrä 11,712,328 markkaa 14 penniä.

Valtiovainvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti Eduskunta poisti vuoden 1922 lisämenoarvioehdotuksesta edellämainitun määrärahan.

Kuluvana vuonna on Eduskunta maaliskuun 2 päivänä pääkohdiltaan hyväksynyt Hallituksen esityksen.

7 §.

Setelien uudistaminen.

Vuonna 1918 Suomen Pankin kapinan-aikainen hallinto valmistutti ja laski liikkeeseen 500, 100, ja 20 ja 5 markan setelejä yhteensä 76,640,000 markkaa, joita Suomen Pankki, Eduskunnan päätöksen mukaisesti, ei lunastanut. Kun nämä setelit ainoastaan järjestysnumeroiltaan erosivat käyvistä seteleistä, väärennettiin niitä muuttaen numeroita raaputtamalla, vieläpä kemiallisinkin keinoin. Setelin käyttäjät ja erittäinkin ulkomaalaiset, jotka eivät osanneet väärennystä huomata, joutuivat tämän kautta kärsimään, toisinaan tuntuviakin määriä.

Kun sen lisäksi Pankin setelivarasto kapinan päättyessä oli kovin vähäinen, täytyi ryhtyä heti painattamaan uusia seteleitä entisillä klisheillä, mutta käytämällä toisenlaatuisia, aikaisemmista eriäviä värejä ja merkintää Sarja II, minkä ohella seteleistä jätettiin pois Venäjän valtakunnan vaakuna ja venäjänkieliset kirjoitukset. Mutta pian huomattiin, että alkoi ilmestyä näitäkin seteleitä jäljitteleviä väärennettyjä seteleitä, jotka oli valmistettu värjäämällä kapinanaikuisia. Sen lisäksi tavattiin vielä muullakin tavalla väärennettyjä 20 markan seteleitä.

Näinollen ryhtyi Pankin Johtokunta toimenpiteisiin koko setelistön uusimiseksi.

Samalla Johtokunta katsoi tarpeelliseksi saada setelinvalmistuksen, joka aikaisemmin oli suureksi osaksi suoritettu ulkomailta, siirrettyksi kokonaan omaan maahan. Määrärahan myöntämisestä eräisiin tätä tarkoittaviin toimenpiteisiin kerrotaan Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa vuodelta 1919, 7 §:ssä, ja vuodelta 1920, 14 §:ssä.

Johtokunta oli jo 1919 tilannut ark-

kitehti E. Saariselta piirustukset uusiksi seteleiksi. Piirustukset valmistuivat vuoden 1920 vuoden lopulla. Setelipaperin valmistamista varten oli Johtokunta ostanut sille tarjotut 3,500 osaketta käsin tehtyä paperia valmistavassa Tervakosken osakeyhtiössä sekä tehnyt sen kanssa sopimuksen tehtaan laajentamisesta ja paperin valmistuksesta. Päättäneen vuoden varrella huomasi Johtokunta kuitenkin välttämättömäksi kustannusten suuruuden vuoksi luopua käsin tehdyn paperin käyttämisestä viiden, kymmenen, viidenkymmenen ja sadan markan seteleihin.

Setelipainon tultua valmiiksi ja uusien setelien painatuksen alettua, pyysivät Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä sekä vaadittuaan ja saatuaan Johtokunnalta sitä ennen täydellisen esityksen sen toimenpiteistä setelien uudistamiseksi, lokakuun 16 päivänä Valtiovainministeriön toimenpidettä siihen, että Suomen Pankki oikeutettaisiin laskemaan liikkeeseen uudenmallisia ja -värisiä viiden, kymmenen, viidenkymmenen, sadan, viidensadan ja tuhannen markan setelejä.

Marraskuun 2 päivänä Valtioneuvosto päätti oikeuttaa Suomen Pankin laskemaan liikkeeseen puheenaolevia setelejä sekä vahvisti niiden tekstin, ulkoasun ja muodon.

8 §.

Vaihtorahan lyönti.

Joulukuun 11 päivänä päättivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan ehdotuksesta pyytää Valtiovainministeriön toimenpidettä siihen, että Suomen Pankin lukuun lyötäisiin 5,000,000 markkaa 1 markan nikkelirahoja, 3,000,000 markkaa 50 pennin nikkelirahoja, 100,000 markkaa 10 pennin kuparirahoja ja 100,000 markkaa 5 pennin kuparirahoja.

Joulukuun 18 päivänä lähettämässään kirjelmässä Valtiovarainministeriö ilmoitti antaneensa Rahapajalle määräyksen lyödä edellämäintut määrät kuparirahoja. Samalla Valtiovarainministeriö ilmoitti ryhtyneensä toimenpiteisiin mainittujen nikkelirahamäärien hankkimiseksi.

Markan ja sitä pienempiarvoisia seteleitä oli vuoden alussa liikkeessä 15,613,981 markkaa. Takaisin on Pankki saanut ja hävittänyt näitä seteleitä 8,479,885 markkaa. Vuoden lopussa niitä oli vielä liikkeessä 7,134,096 markkaa.

9 §.

Toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisten sitoumuksia Pankille.

Käsitellessään kapinanaikuisten Pankin laittomien toimihenkilöiden Pankille aiheuttamien vahinkojen korvaamista on Johtokunta yleensä aloittanut oikeudenkäynnin yksityisiä henkilöitä vastaan ainoastaan silloin, kun siitä asianomaisen varallisuussuhteisiin katsoen on ollut jotain tulosta odotettavissa. Saatuaan Vankeinhoitohallituksen huhtikuun 16 päivänä 1919 lähettämän kirjelmän kautta tietoonsa, että kapinan aikana Suomen Pankin Porin konttorissa komisarina toiminut liikkeenhoitaja Otto Peitsalo oli anonut sanotulta hallitukselta saada takaisin häneltä talteen otetut Smk. 41,001:90, oli Johtokunta, esittäen Vankeinhoitohallitukselle, että varat toistaiseksi pidettäisiin takavarikossa, vaatinut oikeudellista tietä liikkeenhoitaja Peitsalon ja hänen kanssaan samaan aikaan sanotun konttorin virkailijana toimineen taloudenhoitaja Tahvo Ruotsalaisen velvoittamista korvaamaan Pankille rahavarat, Smk. 1,872,000:—, jotka nämä henkilöt huhtikuussa 1918 veivät mukaansa Pankin Porin konttorista.

Kun sittemmin kävi ilmi, että edellä mainitut varat Smk. 41,001:90 oli tuomittu Työväen Osuuskauppa Kansa r.l:lle, joka oli ne myöskin jo nostonut, ja kun puheenalaisilla henkilöillä ei ollut muita varoja, päättivät Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan ehdotuksesta, huhtikuun 10 päivänä suostua siihen, että liikkeenhoitaja Peitsaloa ja taloudenhoitaja Tahvo Ruotsalaista vastaan Suomen Pankin taholta mainitussa tarkoituksessa vireillä ollut kanne saisi raueta, mutta että vastaajilta oli Johtokunnan ehdotuksen mukaan vaadittava korvaus Pankin oikeudenkäyntikuluista.

Lokakuun 10 päivänä lähettämässään kirjelmässä esitti Johtokunta, että Suomen Pankki, suostuen kauppiaanleski Ida Borgin anomukseen, luopuisi vaatimuksestaan kauppias Walter Johan Borg vainajan jälkeensä jättämään omaisuuteen, kaikkiaan Smk:aan 33,097:71. Omaisuus oli luovutettu konkurssiin sen vuoksi, että Korkein Oikeus oli velvoittanut kuolinpesän korvaamaan Pankin Turun konttorissa, kauppias Borgin kapinan aikana ollessa sen johtajana, syntyneen vaillingin Smk. 1,594,142:— korkoineen. Kokouksessaan lokakuun 16 päivänä päättivät Pankkivaltuusmiehet hyväksyä Johtokunnan ehdotuksen.

Pankin Johtokunnan esityksestä ovat Pankkivaltuusmiehet määränneet tileistä poistettaviksi erinäisiä vuosina 1885, 1891, 1892, 1896, 1899, 1900, 1901, 1902, 1913 ja 1914 syntyneitä ja aikaisemmin epävarmoiksi merkittyjä saatavia, joista ei enää mitään voida saada perityksi, yhteensä 113,576 markkaa 46 penniä.

10 §.

Ulkomaiset asiamiehet.

Suomi on viime aikoina joutunut likeyhteyden Tshekkoslovakian kanssa ja

on Suomen Pankki sen johdosta alkanut noteerata Tshekkoslovakian kruunuja.

Lokakuun 16 päivänä lähettämällään kirjelmällä Johtokunta ilmoitti, että oli havaittu tarpeelliseksi saada Suomen Pankille kirjeenvaihtaja Pragiin, jossa Pankilla ei sellaista ollut, ja että Johtokunta oli neuvotellut asiasta Tshekkoslovakian rahavarainministeriön alaisen Bankovní úrad ministerstva financí:n (Office bancaire du Ministère des finances) kanssa, jota Johtokunta piti tehtävään sopivana.

Kun puheenaoleva rahalaitos, jonka sitoumuksista Tshekkoslovakian valtio vastaa, oli katsottava vakavaraiseksi, päättivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä lokakuun 16 päivänä hyväksyä sanotun rahalaitoksen Suomen Pankin asiamieheksi.

Kun Suomen Pankilla oli viime aikoina ollut ulkomaisten asiamiesten hallussa suurenlaiset määrät ulkomaisia valuuttoja, katsoivat Pankkivaltuusmiehet oikeaksi, että Suomen Pankin asiamiesten lukua erinäisissä valuutakaupan keskuksissa lisätään.

New-Yorkissa oli Suomen Pankilla ollut, kuten tätä edellisen Pankkivaltuusmiesten kertomuksen 9 §:stä käy ilmi, kolme asiamiestä. Marraskuun 22 päivänä lähettämässään kirjelmässä Johtokunta ehdotti, että asiamieheksi New-Yorkiin otettaisiin lisäksi International Acceptance Bank. Kun pankki havaittiin vakavaraiseksi, päättivät Pankkivaltuusmiehet kokouksessaan joulukuun 4 päivänä hyväksyä Johtokunnan ehdotuksen.

Marraskuun 30 päivänä lähettämässään kirjelmässä Johtokunta niinikään ehdotti, että Ruotsissa olevain entisten asiamiesten lisäksi Suomen Pankin asiamieheksi otettaisiin A. B. Göteborgs Bank, ilmoittaen samalla, että pankkia pidetään hyvin hoidettuna ja täyden luottamuksen arvoisena.

Kokouksessaan joulukuun 11 päivänä Pankkivaltuusmiehet päättivät hyväksyä Johtokunnan ehdotuksen.

11 §.

Pankin kiinteistöt.

Pankin pääkonttorin rakennus valmistui ja otettiin käyttöön vuonna 1883. Sen jälkeen on Pankin toiminta suuresti laajentunut ja sen liike siinä määrin kasvanut, ettei pääkonttorin huoneusto, useista muutoksista ja parannuksista huolimatta, enää pitkään aikaan ole ollut riittävän suuri ja tarkoituksenmukainen.

Kun tilanpuute varsinkin tilastollisen osaston perustamisen jälkeen ja Johtokunnan jäsenluvun lisääntyä kävi yhä tuntuvammaksi, teki Johtokunta helmikuun 18 päivänä Pankkivaltuusmiehille ehdotuksen Pankin toimitalon laajentamisesta siten, että se korotettaisiin kolmikerroksiseksi ja molempiin päihin tehtäisiin siipirakennukset.

Käsitellessään asiaa maaliskuun 30 päivänä Pankkivaltuusmiehet epäilivät siipirakennusten kenties rikkovan talon arkkitehtuurin ja kolmannen kerroksen tulevan liian kalliiksi siihen tilaan verraten, mikä siten olisi saatu käytettäväksi. Näin ollen Pankkivaltuusmiehet palauttivat ehdotuksen Johtokunnalle, kehoittaen Johtokuntaa jättämään asian tuntijain harkittavaksi, voitaisiinko Pankin huonetilan tarve pienemmillä kustannuksilla tyydyttää rakentamalla lisärakennus tontin Kirkkokadun puoleiseen laitaan. Samalla Pankkivaltuusmiehet huomauttivat, että kysymyksen ratkaisu arvatenkin helpottuisi, jos Pankin toimesta esim. sopimuksilla yksityispankkien kanssa järjestettäisiin yleisölle tilaisuus rahanvaihtoon muualakin kuin Pankin rakennuksessa, mikä järjestely oli Pankkivaltuusmiesten mie-

lestä sinänsäkin suotava. Kun asiaa siten oli Johtokunnan, Pankkivaltuusmiesten keskuudestaan valitsemain neuvottelijain sekä kutsuttujen asiantuntijain kesken edelleen käsitelty, teki Johtokunta toukokuun 11 päivänä uuden ehdotuksen liiketalon laajentamisesta siten, että rakennettaisiin lisärakennus Kirkkokadun puolelle sekä että piharakennusta laajennettaisiin ja korotettaisiin nelikerrokseksi. Tämän ehdotuksen Pankkivaltuusmiehet kokouksessaan toukokuun 12 päivänä hyväksyvät, myöntäen Pankin varoista tarkoitukseen kaikkiaan Smk. 3,805,000:—.

Kertomuksissaan vuosilta 1919 ja 1920 ovat Pankkivaltuusmiehet maininneet Pankin setelipainon laajentamiseen myöntämänsä määrärahat. Kertomusvuotena on setelipainossa voitu alkaa uusien setelien painatus. Johtokunnan ilmoituksen mukaan on setelipainon uusiminen, koneet ja kalusto mukaan lukien, tullut maksamaan kaikkiaan Smk. 8,412,758: 31.

Kokouksessaan helmikuun 2 päivänä Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä päättivät, että Johan Wilhelm Snellmanin patsaan pystyttämistä Pankin edustalle johtuvaan Pankkiin johtavan ajotien ja sen reunuksen uusimiseen saadaan käyttää Pankin varoja enintään 100,000 markkaa.

Vallitsevan asuntopulan takia ja ilmoittaen, että suurin osa Pankin virkamiehistä oli sanottu irti huoneustoistaan, Johtokunta toukokuun 3 päivänä pyysi valtuutusta ostaa Pankin omaksi talon, josta se voisi vuokrata asuntoja Pankin pääkonttorin henkilökunnalle. Pankkivaltuusmiehet myönsivät tämän valtuuden samana päivänä, ja Johtokunta osti sittemmin tarkoitusta varten Helsingin kaupungin ensimmäisessä kaupunginosassa, korttelissa n:o 16, olevan talon n:o 1 Vironkadun varrella 2 miljoonan markan kauppahinnasta.

Kesäkuun 16 päivänä Pankkivaltuusmiehet myönsivät Johtokunnan pyytämän valtuuden ostaa Tampereen konttorin varten talo n:o 8 Tampereen kaupungin kolmannessa kaupunginosassa 4,350,000 markan hinnasta.

12 §.

Tilintarkastus.

Suomen Pankin ohjesäännössä määrätyn tarkastuksen vuodelta 1921 ovat vuoden 1921 valtiopäivillä valitut tilintarkastajat opettaja Aleksander Fränti, filosofiantohtori Oskari Wilho Louhivuori, pankinjohtaja Väinö Selander ja filosofianmaisteri Hugo Robert Väinö Wuolijoki Pankkivaltuusmiesten kutsumuksesta toimittaneet maaliskuun 13—17 ja 20—22 päivänä. Tilintarkastajain puoltosan mukaisesti ja Pankin ohjesäännön tätä koskevain säännösten nojalla ovat Pankkivaltuusmiehet Eduskunnan puolesta myöntäneet Johtokunnalle vastuuvapauden Pankin hallinnosta vuodelta 1921.

13 §.

Lainausliikkeen tarkastus.

Pankkivaltuusmiehet ovat Pankin kirjojen ja tilinlaskujen sekä haarakontto-reista tulleiden ilmoitusten nojalla toimittaneet johtosääntönsä 4 §:ssä säädetty Pankin liikkeen ja lainauksen tarkastukset.

14 §.

Katsastukset.

a) pääkonttorissa.

Pankin ohjesäännön 40 §:n säännöksen mukaisesti ovat Pankkivaltuusmiehet toimittaneet pääkonttorin kassaholvien

ja kaikkien rahastojen sekä laina- ja vakuuskirjain ynnä talletusten katsastuksen sekä arvostelleet Pankin ulkomaisten kirjeenvaihtajain vakavaraisuutta. Sanottussa katsastuksessa saadut tulokset ovat olleet Pankin kirjain mukaiset.

b) haarakonttoreissa.

Mitä Pankin haarakonttoreihin tulee, ovat Pankkivaltuusmiehet valvoneet, että diskonttovaliomiehet ovat inventoineet haarakonttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmasti vuodessa.

Sitäpaitsi ovat vuoden varrella kaikki haarakonttorit tarkastetut. Tarkastuksia ovat toimittaneet v. t. pankinjohtaja Broberg, pankinjohtaja v. Frenckell ja pankinvirkamies T. Vuorenjuuri.

15 §.

Ylimääräisten virkailijain ottaminen Pankkiin.

Lokakuun 6 päivänä Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä oikeuttivat Johtokunnan Pankin palvelukseen ottamaan englanninkielentaitoisen apulaiskirjeenvaihtajan ja määräsivät hänelle suoritettavan palkkion.

Samoin oikeuttivat Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan esityksestä joulukuun 29 päivänä Johtokunnan ottamaan Pankin palvelukseen ylimääräiseksi virkamieheksi vuoden lopussa virastaan eroavan Pankin ylikamreerin Uno Arthur Alexander Brobergin, määräten hänen palkkionsa.

16 §.

Virka- ja palvelusmiesten palkkaus.

Kuten Pankkivaltuusmiesten viime vuonna annetun kertomuksen 13 §:ssä on

mainittu, oikeutti Eduskunta joulukuun 16 päivänä 1921 Pankkivaltuusmiehet vuoden 1922 alusta ja kunnes uusi palkkaussääntö rahan arvon vakiinnuttua voidaan laatia, määräämään Suomen Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkauksen ja eläkkeen.

Kun Johtokunta oli todennut, että Pankin virka- ja palvelusmiesten palkat olivat, varsinkin sen jälkeen kun vuokrat kesäkuun alusta tuntuvasti nousivat, yleensä alhaisemmat kuin elinkustannustaso olisi edellyttänyt, ja kun kävi ilmi, että valtion virkamiesten palkkoihin suunniteltiin 30 %:n korotusta, päättivät Pankkivaltuusmiehet kesäkuun 16 päivänä käsitellessään Johtokunnan ehdotusta Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkaukseksi, määrätä, että Johtokunta saa Pankin virka- ja palvelusmiehille vuonna 1922, lukien toukokuun 1 päivästä, maksaa korkeintaan mainitusta ehdotuksesta ilmenevät palkat, jotka olivat määrätty siten, että siihenastiset palkat yleensä oli korotettu 20 %:lla.

Samalla Pankkivaltuusmiehet päättivät, että asia oli vuoden päättyessä käsiteltävä uudelleen ottamalla silloinen hintataso huomioon.

Joulukuun 20 päivänä lähettämässään kirjelmässä Johtokunta ilmoitti, ettei ollut muitten kiireellisten töittensä takia ehtinyt valmistaa yksityiskohtaista ehdotusta Pankin virka- ja palvelusmiesten palkkaukseksi, ja ehdotti samalla, että, koska Johtokunta tahtoi saada selville, miten valtion virkamiesten palkat sillä kertaa lopullisesti järjestetään, Johtokunta oikeutettaisiin määräämään tammikuun palkat maksettaviksi entisten perusteiden mukaan. Kokouksessaan joulukuun 29 päivänä Pankkivaltuusmiehet suostuivat tähän ehdotukseen päättäen, että kysymys Pankin virka- ja palvelusmiehille vuoden 1923 alusta suoritettavista palkoista otettaisiin käsiteltä-

väksi vasta seuraavan tammikuun aikana, johon mennessä oli noudatettava Pankkivaltuusmiesten kesäkuun 16 päivänä tekemää edellä mainittua päätöstä. Samalla Pankkivaltuusmiehet päättivät kehoittaa Johtokuntaa laatimaan joka vuosi Pankkivaltuusmiehille ehdotuksen seuraavana vuonna noudatettavasta palkkamenosäännöstä, jossa mainitaan se palkkauksen kokonaismäärä, jonka Johtokunta olisi oikeutettava kustakin toimesta suorittamaan, sekä ne muut määrärahat, mitkä Johtokunta sen lisäksi pitää tarpeellisena saada käytettäväkseen Pankin palkkamenoja varten.

17 §.

Erinäisiä määrärahoja.

a) Eläkkeitä.

Pankin palveluksesta pyynnöstään eron saaneille virka- ja palvelusmiehille ovat Pankkivaltuusmiehet vuoden kuluessa myöntäneet elinkantaisia eläkkeitä, joiden vuotuinen yhteissumma on 84,800 markkaa, sekä yhden 2,500 markan vuotuisen avustuksen toistaiseksi yhdeltä vuodelta.

Sen lisäksi korottivat Pankkivaltuusmiehet kokouksessaan tammikuun 2 päivänä 1923 Johtokunnan esityksestä Suomen Pankin entisille virka- ja palvelusmiehille toistaiseksi maksettavia eläkkeiden ja avustusten kalliinajanlisiä yhteensä 38,100 markalla sekä myönsivät samalla toistaiseksi uuden avustuksen, suuruudeltaan 3,600 markkaa.

b) Tarverahat.

Suomen Pankin haarakonttoreille myönnetyt tarverahat osoittautuivat myöskin kuluneena vuonna melkein kaikissa konttoreissa riittämättömiksi. Sen vuoksi Pankkivaltuusmiehet Johtokun-

nan esityksestä joulukuun 11 päivänä myönsivät puheenalaisiin määrärahoihin eri konttorien osalle lisäyksiä yhteensä 12,500 markkaa.

Vuodeksi 1923 Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan esityksestä, myönsivät samana päivänä eri konttoreille tarverahoina käytettäväksi yhteensä 99,500 markkaa.

18 §.

Johtokunta.

Helmikuun 2 päivänä myönsivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan puheenjohtajalle senaattori O. Stenrothille hänen pyynnöstään ja Johtokunnan esityksen mukaisesti sairauden vuoksi virkalomaa kahdeksi viikoksi.

Pankkivaltuusmiesten kertomuksessa vuodelta 1921, sen 16 §:ssä, kerrottiin diploma- ja insinööri Eric von Frenckellin ja lakitiedettökandidaatti Lauri af Heurlinin nimityksestä Suomen Pankin Johtokunnan jäseneksi.

Helmikuun 8 päivänä pyysivät nimittetyt virkalomaa, herra af Heurlin ulkomaanmatkaa varten, maaliskuun loppuun, herra von Frenckell opintomatkaa varten ulkomaille, kahden kuukauden ajaksi. Johtokunnan esityksestä myönsivät Pankkivaltuusmiehet maaliskuun 8 päivänä pyydetyt lomat.

Samana päivänä myönsivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan puheenjohtajalle pyynnöstä, matkaa varten ulkomaille valtion ja Suomen Pankin asioissa, virkalomaa toistaiseksi, ei kuitenkaan pitemmäksi ajaksi kuin kahdeksi kuukaudeksi.

Maaliskuun 30 päivänä lähettivät Pankkivaltuusmiehet Valtioneuvostolle Johtokunnan jäsenen von Frenckellin anomuksen saada virkavapautta elokuun 15 päivään saakka, puoltaen virkavapau-

den myöntämistä Pankin Johtokunnan ehdotuksen mukaisesti elokuun 1 päivään.

Samalla ehdottivat Pankkivaltuusmiehet, että Pankin ylikamreeri A. Broberg määrättäisiin hoitamaan Suomen Pankin Johtokunnan jäsenen virkaa herra von Frenckellin virkavapauden aikana.

Valtioneuvosto hyväksyi huhtikuun 6 päivänä Pankkivaltuusmiesten molemmat esitykset.

Kokouksessaan heinäkuun 28 päivänä myönsivät Pankkivaltuusmiehet Johtokunnan jäsenelle Gråstenille, joka oli nimetty valtiovarainministeriksi, hänen pyynnöstään ja Johtokunnan esityksen mukaisesti virkalomaa heinäkuun 15 päivästä lukien kahden kuukauden ajaksi, oikeudella sitä enenkin ryhtyä virantoimitukseen.

19 §.

Diskonttokomiteat.

Vuodeksi 1923 ovat Pankkivaltuusmiehet, Johtokunnan tehtyä asiasta ehdotuksen, joulukuun 29 sekä vuoden 1923 tammikuun 24 ja 29 päivänä määränneet diskonttokomiteain jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Turun konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kunnallisneuvosmies Ernst Petter Johan Thomén ja kauppias Evert Wilhelm Nylundin sekä varamiehiksi kapteenin, vapaaherra Rolf Maximilian Carpelanin ja johtaja Kustaa H. Heikkellin;

Viipurin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi konsuli-agentti Carl Edvin Ekströmin ja kauppias Paul Sergejeffin sekä varamiehiksi johtajat Ernst Hämäläisen ja Otto Korhosen;

Tampereen konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi oikeusneuvosmies Kaarlo Haljalan ja kauppias Anton Hahlin sekä va-

ramiehiksi tehtailija Johan Niklas Salmisen ja johtaja Pentti Hirvosen;

Vaasan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi pormestari Ivar Wilhelm Hasselblattin ja johtaja Juho Alatalon sekä varamiehiksi konsuli Johan Alfred Viklundin ja johtaja Knut August Vase-liuksen;

Oulun konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppaneuvos Adolf Riekin ja johtaja Otto Alfons Karhin sekä varamiehiksi varakonsulit Torsten Lundbergin ja Herman Anderssonin;

Kuopion konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kihlakunnantuomari Frans Oskar Möllerin ja tehtailija Johan Fredrik Dahlströmin sekä varamiehiksi asianajajan, insinööri Pekka Juho Rinkisen ja kunnallisneuvos Bruno Granit-Ilmoniemen;

Porin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi johtajat Toivo Rintalan ja Johan Odert Rosengrenin sekä varamiehiksi tukkukauppias Villiam Tarkiaisen ja johtaja Pehr A. Collinin;

Joensuun konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi johtaja Heikki Turusen ja prokuristi Niilo Suihkon sekä varamiehiksi oikeusneuvosmies Axel Wallen ja liikemies Karl Henrik Eliel Porthanin;

Mikkelin konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppaneuvos Carl Fredrik Pöndisen ja entisen liikennetarkastajan Aug. Fr. Granfeltin sekä varamiehiksi varikonesimies Edvin Alléenin ja johtaja Yrjö Paarman;

Jyväskylän konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi pormestari Hjalmar Hugo Ossian Holmeruksen ja johtaja Kaarlo Vilhelm Laitilan sekä varamiehiksi apteekkari Eugen Mansneruksen ja lehtori Herman Hämäläisen;

Sortavalan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi entisen kihlakunnantuomarin Karl Gustaf Bergin ja kauppias Ossian Evert Kivisen sekä varamiehiksi teolli-

suusneuvoja Juho Jalmari Tyynelän ja johtaja Tuomas Nissisen;

Kotkan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi kauppias Emil Saxellin ja liikemies Arthur Lemken sekä varamiehiksi johtaja Jalo Auran ja pormestari Atte Mångön;

Hämeenlinnan konttoriin: varsinaisiksi jäseniksi insinööri Johan Henrik Holménin ja kauppaneuvos Anders Gustaf Skogsterin sekä varamiehiksi entisen lääninsihteerin Karl Uno Chydeniuksen ja kauppias Johan Verner Fredrikssonin.

Käsitellessään Suomen Pankin haarakonttorien diskonttokomiteain kokoonpanoa vuodeksi 1923 Pankkivaltuusmiehet joulukuun 29 päivänä päättivät kehoittaa Johtokuntaa antamaan konttorien tarkastajille tehtäväksi tarkastustilaisuuksissa neuvotella pankinkomisarien kanssa myöskin diskonttokomiteain kokoonpanon tarkoituksenmukaisuudesta.

20 §.

Pankkivaltuusmiesten matka- ja päivärahat.

Syyskuun 20 päivänä Pankkivaltuusmiehet päättivät, että se matkakulujen korvaus, joka Pankkivaltuusmiesten johtosäännön 12 §:n mukaan on muualla kuin Helsingissä asuvalle pankkivaltuusmiehelle ja pankkivaltuusmiehen toimeen kutsutulle varamiehelle maksettava, lasketaan matkustus- ja matkatarvaran kuljetuskustannuksina ynnä päivärahana sekä matka- että toimipäiviltä samojen perusteiden mukaan kuin Pankin Johtokunnan puheenjohtajalle.

21 §.

Pankkivaltuusmiesten virantoimitus.

Pankkivaltuusmiehistä olivat vuonna 1922 vuorossa erota niistä kolmesta

pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa, toimitusjohtaja Väinö Alfred Tanner sekä niistä kolmesta pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikkien pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa, taloudenhoitaja Kaarlo Richard Heinonen.

Toukokuun 12 päivänä 1922 toimitussa pankkivaltuusmiesten ja Pankin tilintarkastajain sekä heidän varamiestensä vaalissa valittiin:

pankkivaltuusmieheksi: olemaan kolmen vuoden aikana osallisena kaikissa Pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa toimitusjohtaja Väinö Tanner;

pankkivaltuusmieheksi: olemaan niinkään kolmen vuoden aikana osallisena kaikkien pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa filosofianmaisteri Hugo Robert Väinö Wuolijoki;

pankkivaltuusmiesten varamiehiksi: ensimmäiseksi agronomi Eero Hahl; toiseksi kunnallisneuvos Kustaa Emil Linna;

kolmanneksi kauppaneuvos Alvar Niklander;

neljänneksi taloudenhoitaja Kaarlo Richard Heinonen;

viidenneksi toimitusjohtaja Axel Palmgren; sekä

kuudenneksi toimitusjohtaja Kaarlo Toivo Salmio;

tilintarkastajiksi: filosofiantohtori Oskari Vilho Louhivuori; pankinjohtaja Väinö Selander; opettaja Aleksander Fränti ja johtaja Paavo Raittinen;

tilintarkastajain varamiehiksi:

ensimmäiseksi maanviljelysneuvos Karl Wilhelm Bruncrona;

toiseksi toimittaja Artturi Aalto; kolmanneksi filosofianmaisteri Arno Pesonen; sekä neljänneksi filosofianmaisteri Ilmari Auer.

Vaalin tapahduttua kokoontuivat pankkivaltuusmiehet toukokuun 12 päivänä ja valitsivat puheenjohtajakseen toimitusjohtaja Lavoniuksen ja varapuheenjohtajakseen filosofiantohtori Nevanlinnan.

Kertomusvuoden kuluessa ovat, jäävilisyyden tai muun syyn aiheuttaman esteen sattuessa pankkivaltuusmiehille,

varamiehinä toimineet herrat Hahl, Linna, Niklander, Heinonen, Palmgren ja Salmio.

Pankkivaltuusmiehistä ovat 1923 vuorossa eroamaan, niistä kolmesta pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikissa pankkivaltuusmiesten käsiteltävinä olevissa asioissa, filosofiantohtori Ernst Fredrik Nevanlinna, sekä niistä kolmesta pankkivaltuusmiehestä, joiden tulee olla osallisina kaikkien pankkivaltuusmiesten yhteisesti ratkaistavissa asioissa, todellinen valtioneuvos August Ramsay.

Helsingissä, maaliskuun 21 päivänä 1923.

W. A. Lavonius.
Wäinö Wuolijoki.

E. Nevanlinna.
Eero Hahl.

Väinö Tanner.
K. E. Linna.

K. N. Rauhala.